

**ЗДРАВЕН СТАТУС НА НАСЕЛЕНИЕТО КЪМ 7 СЕПТЕМВРИ 2021 Г.
В ОБЛАСТ СТАРА ЗАГОРА
Окончателни данни**

По време на Преброяване 2021 е получена информация за три основни характеристики на здравния статус на населението: самооценка на здравето, наличие на ограничения в ежедневните дейности поради здравословен проблем (лица с ограничение) и хора с увреждания.

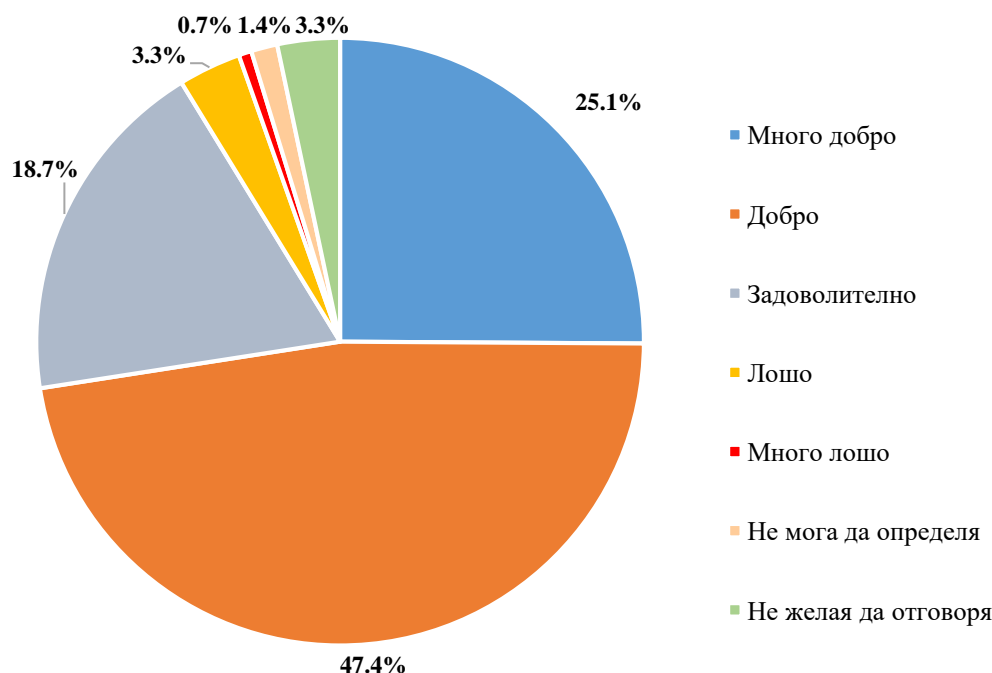
Съгласно националното законодателство и методологията на преброяването въпросите по темата за здравния статус са доброволни. Тъй като част от населението на страната не беше обхванато по време на преброяването, и за нея бяха добавени данни от административни източници, структурите и съответните коефициенти, характеризиращи здравния статус на населението са изчислени към общия брой на отговорилите лица, а не към цялото население.

Самооценка на здравето

Изследователите приемат, че хората оценяват комплексно наличието или отсъствието на заболявания, функционалните ограничения и ограничаването на дейностите в ежедневиия живот, дължащи се на причини, свързани със здравето. Зададеният въпрос „Как най-общо оценявате Вашето здраве?“ е субективна оценка на лицата с петстепенна скала за отговор и се отнася за здравето като цяло, а не за моментното здравословно състояние.

Към 7 септември 2021 г. най-големи са броят и относителният дял на лицата, които самоопределят здравето си като добро - 127 363 (47.4%), следвани от много добро - 67 363 (25.1%), и задоволително - 50 217 (18.7%). Като лошо и много лошо оценяват здравето си съответно 8 962 и 1 837 души, или 3.3% и 0.7%. Лицата, които са посочили, че не могат да определят, са 3 754 (1.4%). Отговор „Не желая да отговоря“ са отбелязали 8 923, или 3.3% от отговорилите лица (Фиг. 1).

Фиг. 1. Структура на населението по самооценка на здравето към 7 септември 2021 г. в област Стара Загора¹



Самооценката на здравето в голяма степен зависи от пола и възрастта на лицата (фиг. 2). Мъжете са по-позитивни и по-често определят здравето си като много добро и добро (75.5%) в сравнение с жените (69.8%). Няма разлика по пол при разпределянето на лицата, които не желаят да отговорят на въпроса - съответно 3.3% от мъжете и жените. Не могат да определят здравето си 1.3% от мъжете и 1.5% от жените, отговорили на въпроса.

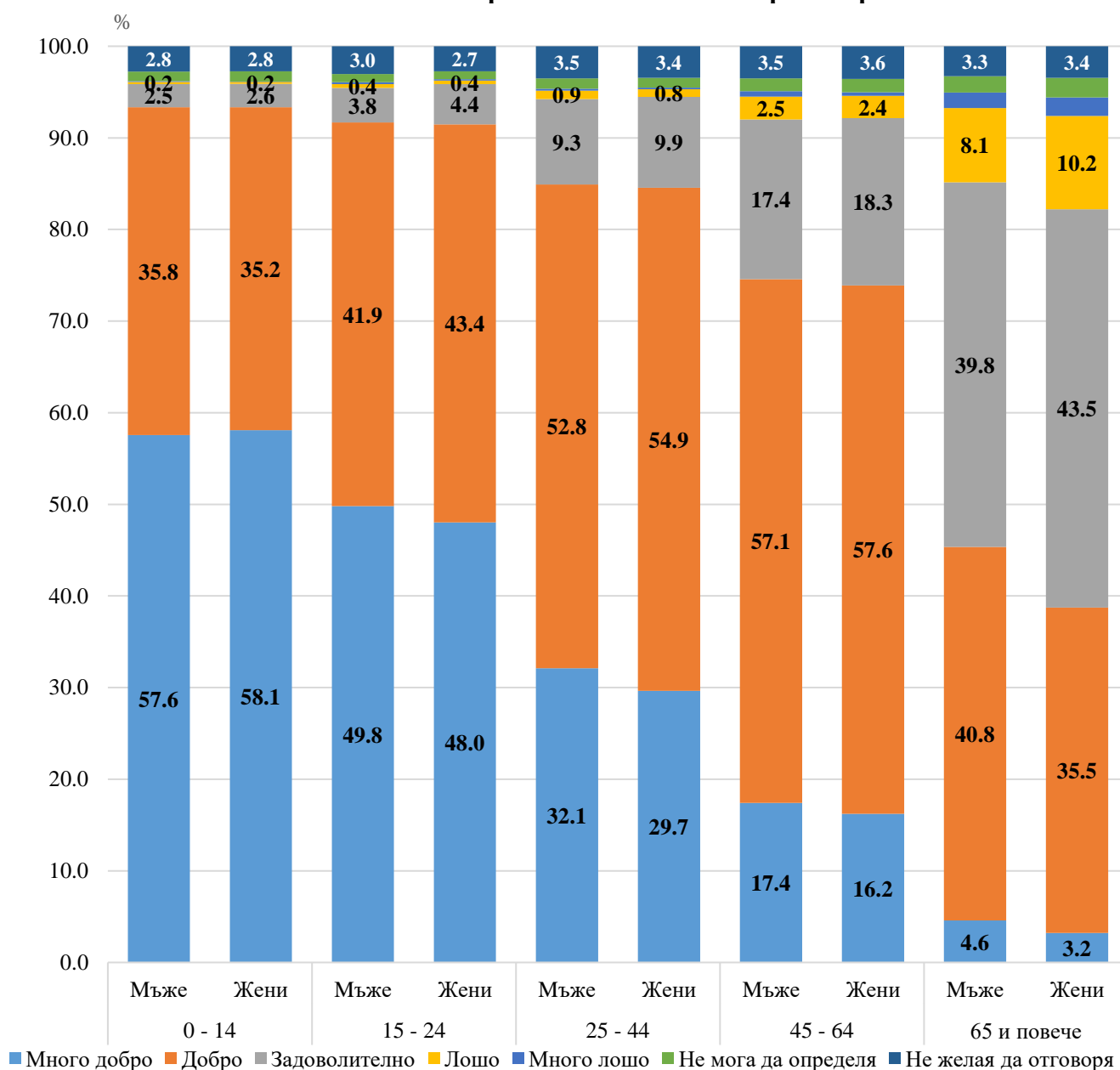
Възрастта оказва съществено влияние при даваната самооценка на здравето. За децата на възраст 0 - 14 години няма разлика по пол при определянето на здравето като много добро или добро (по 93.3%) и като лошо (по 0.2%), както и за тези, които не желаят да отговорят на въпроса (по 2.8%). Не е определено здравето за 1.1% от момчетата и 1.0% от момичетата.

С повишаването на възрастта намалява броят и съответно делът на населението с добро или много добро здраве, а се увеличават лицата, които оценяват здравето си като задоволително, лошо и много лошо. Сред най-възрастните, на 65 и повече години, като много добро и добро оценяват здравето си 45.3% от мъжете и 38.7% от жените. Задоволително е то за 39.8% от мъжете и 43.5% от

¹ В представянето на структурата на населението по самооценка на здравето и изчисляването на относителните дялове на съответните категории не са включени лицата, добавени от административни източници, поради особеността на въпроса и необходимостта от самооценка от преброяваните лица.

жените. В тази възрастова група 1.8% от мъжете и 2.2% от жените, отговорили на доброволния въпрос, не могат да оценят своето здраве.

Фиг. 2. Самооценка на здравето по пол и възрастови групи към 7 септември 2021 г. в област Стара Загора

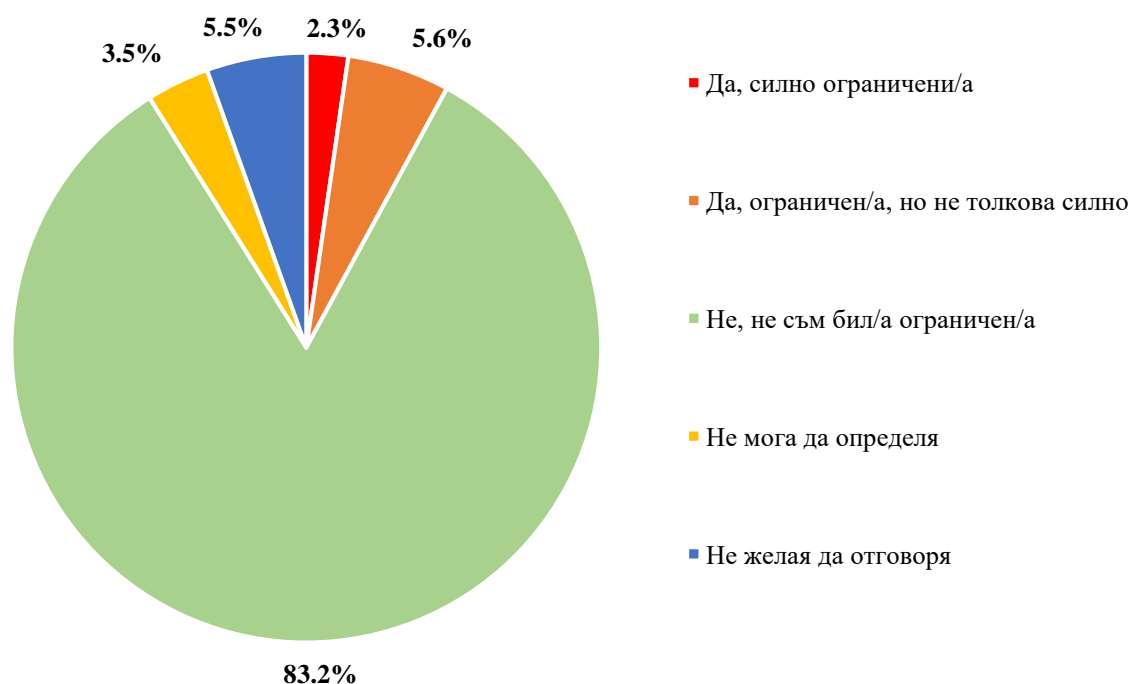


Лица с ограничения

Самооценката на здравето е обобщаваща характеристика, която може да бъде допълнена с информация за лицата с ограничения поради здравословен проблем през последните шест и повече месеца. Двата въпроса трябва да се разглеждат независимо един от друг, тъй като невинаги наличието на ограничение води до отрицателна самооценка на здравето, особено в младите възрасти.

Към 7 септември 2021 г. 6 137 души, или 2.3% от лицата, отговорили на доброволния въпрос, са били **силно ограничени** при извършване на обичайните за хората дейности поради здравословен проблем през последните шест и повече месеца (фиг. 3). **Ограничени, но не толкова силно**, са били 15 099, или 5.6%. **Не са били ограничени** 223 232 души, или 83.2%. **Не могат да определят** 9 269 души, или 3.5%, а 14 682, или 5.5% от лицата **не желаят да отговорят на въпроса**.

Фиг. 3. Относителен дял на лицата с ограничения през последните шест и повече месеца поради здравословен проблем към 7 септември 2021 г. в област Стара Загора



Възрастта е определяща по отношение на разпределението на лицата с ограничения. Сред децата на възраст до 14 години 1.7% са били ограничени при извършване на обичайните за хората дейности поради здравословен проблем, а 89.5% не са имали ограничения през последните шест и повече месеца. С увеличаване на възрастта дялът на лицата с ограничение нараства до 7.6% във възрастовата група 45 - 64 години и 16.4% сред най-възрастните на 65 и повече години.

Териториално разпределение на населението по наличие на ограничения

Относителният дял на лицата с ограничения към 7 септември 2021 г. общо за област Стара Загора е 7.9%. В териториален аспект стойностите на показателя варират от 5.9% в община Мъглиж до 8.6% в община Стара Загора. С най-високи дялове освен община Стара Загора са общините Казанлък (8.0%) и Гурково (7.7%). С най-ниски дялове на лицата с ограничения освен община Мъглиж (5.9%) са и общините Гълъбово (6.1%) и Павел баня (6.3%).

Хора с увреждания

Хора с увреждания са лицата с трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане, освидетелствани от ТЕЛК/НЕЛК. Съгласно националното законодателство степента на трайно намалена работоспособност, съответно видът и степента на увреждане се определят в проценти спрямо възможностите на здравия човек.

Към 7 септември 2021 г. призната трайно намалена работоспособност или степен на увреждане имат 23 913 лица. От тях 775 са деца, а 23 138 са лицата на възраст 16 и повече навършени години (табл. 1)².

Табл. 1. Лица с увреждания по трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане към 7 септември 2021 г. в област Стара Загора

Трайно намалена работоспособност/ вид и степен на увреждане	Брой	Структура - %
На 16 и повече години - общо	23138	100.0
До 50%	2726	11.8
От 50 до 70%	7412	32.0
От 71 до 90%	8068	34.9
Над 90%	4932	21.3
Деца - общо	775	100.0
До 50%	113	14.6
От 50 до 70%	222	28.6
От 71 до 90%	206	26.6
Над 90%	234	30.2

Сред лицата на възраст 16 и повече години в структурата по степен на трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане най-голям е броят и съответно относителният дял на лицата в групата от 71 до 90% - 8 068, или 34.9% от лицата с увреждания, за които има налична

² Разпределението на лицата по възраст е съгласно националното законодателство.

информация по този въпрос. Следва групата от 50 до 70%, в която се отнасят 7 412 лица, или 32.0%. Групата с най-тежки увреждания - над 90%, включва 4 932 лица на възраст 16 и повече години, или 21.3% от лицата с увреждания в тази възрастова група. Най-малък е дялът на лицата с до 50% трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане - 2 726, или 11.8%.

Разпределението на децата по степен на увреждане показва, че най-многобройна е групата на тези с над 90% вид и степен на увреждане - 234, или 30.2% от децата с увреждания. Следва групата от 50 до 70% - 222 деца, или 28.6%. С вид и степен на увреждане от 71 до 90% са 206 деца, или 26.6%, а най-малобройна е групата на децата с до 50% вид и степен на увреждане - 113, или 14.6%.

Икономическа активност на хората с увреждания

Данните за икономическите характеристики на населението се отнасят до положението на лицата на пазара на труда през седмицата, предхождаща критичния момент на преброяването - 31 август - 6 септември 2021 година. При изчисляване на показателите за сравнения и за анализа на пазара на труда на хората с увреждания е използвана съвкупността на лицата на възраст 16 - 64 години, отговорили на въпроса за наличие на трайно намалена работоспособност.

Налице са значителни различия по отношение на участието на пазара на труда на лицата със и без увреждания. Икономически активни са 4 354 лица с увреждания на възраст 16 - 64 години, като коефициентът на икономическа активност е 40.8%³. Икономически активни са 40.8% от мъжете и 40.7% от жените с увреждания.

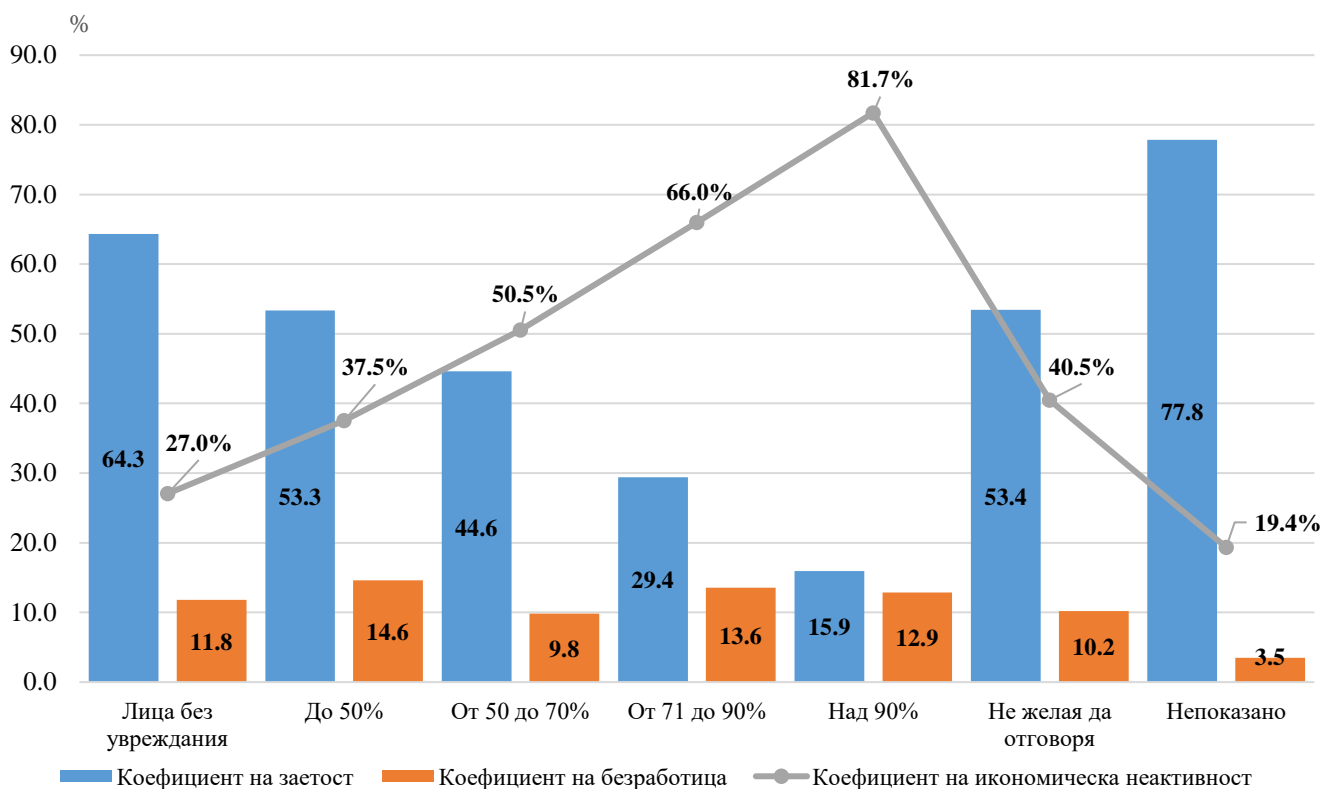
Очаквано, най-висока е заетостта⁴ (53.3%) сред лицата, освидетелствани с до 50% трайно намалена работоспособност (фиг. 4), а най-нисък (15.9%) е показателят за лицата в групата над 90%.

Хората с увреждания по-често са икономически неактивни в сравнение с хората, които нямат увреждания на здравето. Коефициентът на икономическа неактивност сред лицата без увреждания е 27.0%, докато сред лицата с намалена работоспособност до 50% е 37.5% и достига 81.7% сред хората с над 90% намалена работоспособност. Коефициентът на безработица на лицата с намалена работоспособност е в границите между 9.8% за лицата от групата с 50 до 70% намалена работоспособност до 14.6% за тези от групата с установена до 50% намалена работоспособност.

³ Изчислява се като относителен дял на икономически активното население (работната сила) от общото население в съответната група.

⁴ Коефициентът на заетост представлява относителният дял на заетите лица от общото население в съответната група.

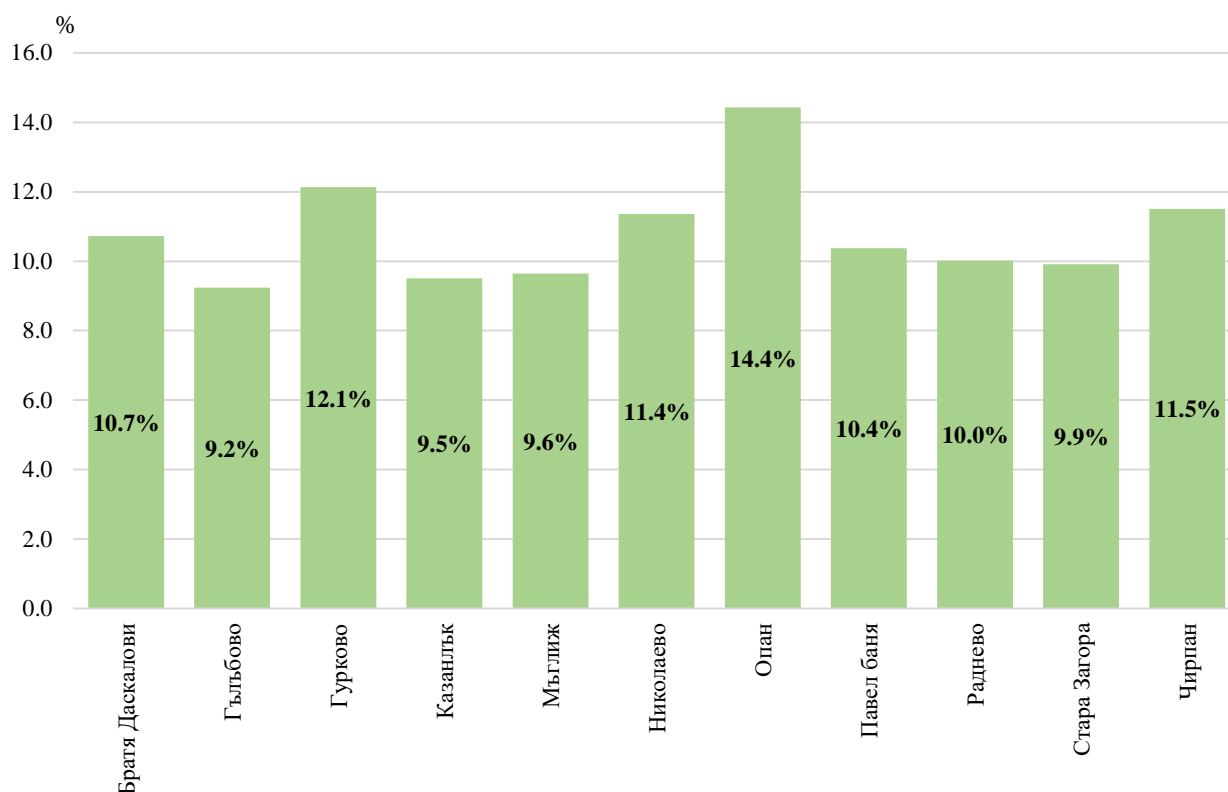
Фиг. 4. Коефициенти на заетост, безработица и икономическа неактивност на лицата на възраст 16 - 64 години по трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане към 7 септември 2021 г. в област Стара Загора



Териториално разпределение на хората с увреждания

Относителният дял на лицата с увреждания на възраст 16 и повече години по общини варира в широки граници - от 9.2% в община Гълъбово до 14.4% в община Опан (фиг. 5).

Фиг. 5. Относителен дял на лицата с увреждания на възраст 16 и повече години към 7 септември 2021 г. по общини в област Стара Загора

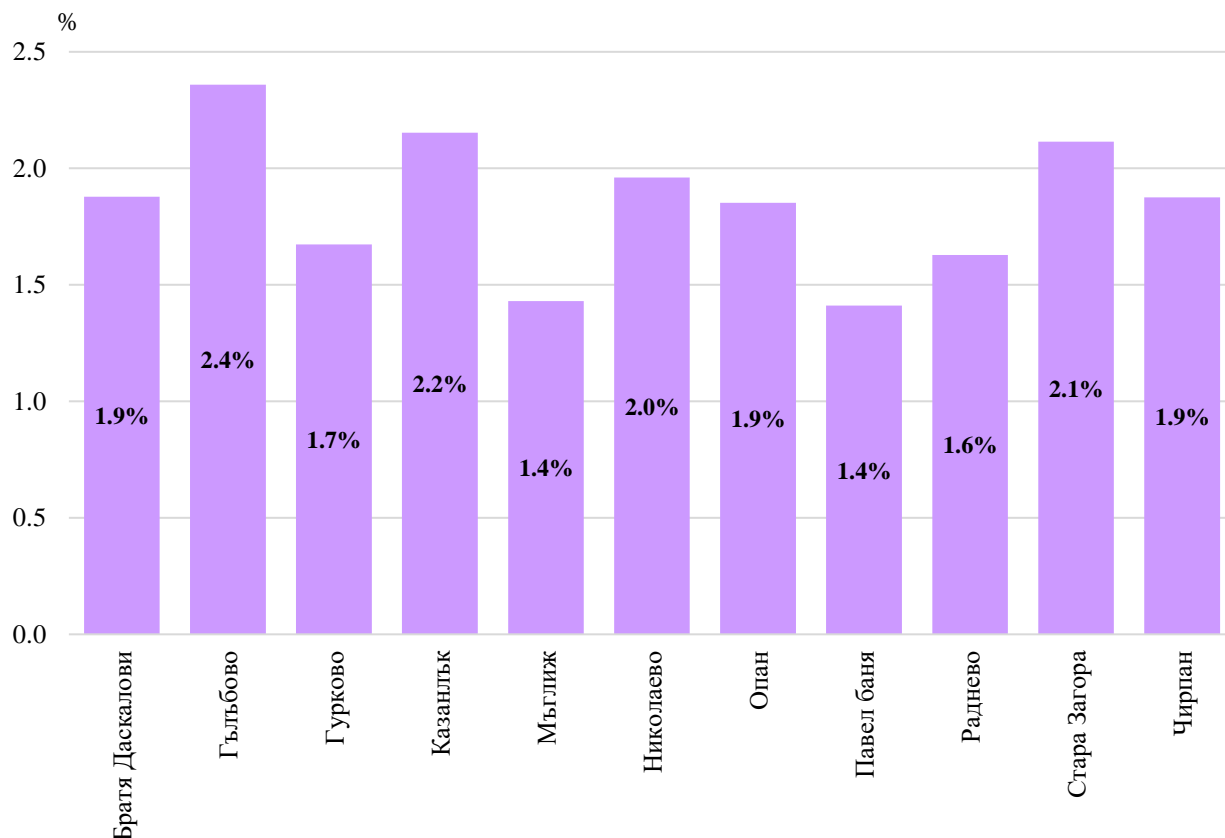


За 4 области относителният дял е по-нисък от общия за областта (10.0%). След община Гълъбово с най-ниски дялове са общините Казанлък (9.5%), Мъглиж (9.6%), Стара Загора (9.9%).

С най-висок относителен дял на лицата с увреждания на възраст 16 и повече години след община Опан са общините Гурково (12.1%), Чирпан (11.5%) и Николаево (11.4%).

Относителният дял на децата с увреждания по общини варира от 1.4% в общините Павел баня и Мъглиж до 2.4% в община Гълъбово (фиг. 6). Под общия за областта показател (2.0%) е делът на децата с увреждания в 7 общини. С най-ниски стойности след общините Павел баня и Мъглиж са общините Раднево (1.6%), Гурково (1.7%) и Братя Даскалови, Опан и Чирпан (по 1.9%).

**Фиг. 6. Относителен дял на децата с увреждания към 7 септември 2021 г.
 по общини в област Стара Загора**



С най-високи относителни дялове на децата с увреждания са общините Гълъбово (2.4%), Казанлък (2.2%) и Стара Загора (2.1%).